

Posudek recenzenta DP studentky **Lenky KORANDOVÉ**, učit. I.st.ZŠ, spec. cizí jazyk PS

Recenzent : PaedDr.Helena Hazuková,CSc.

DP odevzdána: 27.3.2006, Čj. 679

Téma : Výtvarné umění 20. a poč.21.století a jeho využití v současných koncepcích výtvarné výchovy na 1.stupni ZŠ

K plnění DP na dané téma přistoupila diplomantka odpovědně a na základě dlouhodobého zájmu o zkoumanou problematiku, podloženého její pedagogickou činností ve výtvarné výchově na ZŠ. Při tvorbě koncepce své DP postupovala zcela v intencích jejího zadání, čemuž odpovídá logická struktura obsahu práce, v níž je též zřetelně vyjádřen zvolený postup řešení problémů se zadaným úkolem souvisejících. Obávám se však, že se tuto koncepci podařilo diplomantce naplnit jen zčásti.

Za největší úskalí realizace této koncepce považuji poněkud **nadsazené formulace části cílů DP v souladu s reálnými možnostmi jejich dosažení**, včetně podmínek, které měla k dispozici (časového úseku aj.), plynoucí patrně z jejich zatím prvních zkušeností s metodami pedagogického výzkumu, v němž si stanovila obtížnější cíle, než dokázala skutečně splnit (*..posoudit vztah žáku k umění, zmapovat vztah dětí k této oblasti* (bez uvedení vysvětlení, co bude tímto vztahem rozumět)a kritérií, podle nichž bude výsledek posuzovat), nebo je vyjádřila nepřesně či neobratně (*např. zprostředkovat žákům tendence v oblasti umění 20. a poč.21. stol. prostřednictvím didaktického projektu* (= návrhu 4 úkolů a jejich realizace), *..teoreticky zhodnotit“ proměny místa a funkcí umění ve Vv s ohledem na jeho vývoj* (s. 7, aj.). Za reálnější lze považovat cíl *„získat představu, jaké tendence žáci preferují* (částečnou, prvotní, výchozí atd.), stejně jako *..provést sondáž vztahu žáků k modernímu a postmodernímu umění na příkladech ... s. 7.)* tzn. učinit tak na základě empirické výzkumné sondy na vybraných příkladech uměleckých děl).

Ke zpracování **kap.1 – 5 a Závěru** a jejich hodnocení mám následující připomínky :
V **1. kap.**(Proměny místa a funkcí výtvarného umění ve Vv na 1.st.ZŠ) a **2.kap** (Proměny koncepcí výtvarné výchovy od roku 1990) je patrné, že se autorka s příslušnými pedagogickými dokumenty dobře seznámila a pochopila podstatu pojetí Vv v nich fixovaných. Ke zkreslení některých faktů došlo patrně přehlédnutím nebo stylistickou neobratností.např. změna na osmiletou školní docházku byla již v r.1976. (s.8), *„Po roce 1991 nebyl obsah předmětu rozpracován do jednotlivých hodin týdně* (s.17), aj. Je škoda, že ve snaze o požadovanou „ stručnost“ této části DP neuvedla konkrétně, jaké *„prvky originality“* obsahují jednotlivé schválené návrhy osnovy pro ZŠ (s.18), zmiňuje pouze variantu A, jejíž hodnocení je rovněž jen obecné (*..obsahuje mnoho nového*. K RVP pro ZŠ (s.22) *uvádí, že „program zahrnuje celkem 8 možných přístupů k obsahu učiva*, nikoli však, které to jsou. Právě tato fakta však mohla být nosným východiskem pro přípravu didaktického projektu. V

Významným kladným momentem DP je odborná příprava autorky pro zpracování **3. kap.** (*Přehled výtvarných směrů zkoumaného období*), kde potvrdila svůj zájem o výtvarné umění, prokázala schopnost získat dostatek solidních informací i o nejnovějších tendencích výtvarného umění a účelně je uspořádat. Využila zde i svých jazykových schopností i obeznamenosti s elektronickými informačními médii.

Ve **4. kap** (Tendence využitelné na 1.stupni ZŠ – Předvýzkum, s.51) postrádám cíl(e) výzkumu a stanovení druhu výzkumu (kvalitativní/ kvantitativní) ve vztahu k použitým metodám, včetně zpracování výsledků.(Totéž s. 56, poslední věta). **5.kap.** (Didaktický

projekt) je výchovným a vzdělávacím záměrem orientována především „mimovýtvarně“, bez patrného vzdělávacího kontextu k umění 20. a 21. stol. Ani v názvu projektu (není uveden) či některé z jeho 4 částí není zřetelný jeho vztah ke 3. a 4. kapitole.

V **Závěru** (s. 78) píše diplomantka: „*Na základě výzkumného šetření a studia literatury jsem navrhla didaktický projekt, který byl tematicky zaměřen na zvíře. Průzkum mi ukázal, jaké tendence mám při práci s dětmi využít*“. Tyto tendence však neuvádí.

Vzhledem, přehledností a vnější úpravou (včetně barevných obrázků a příloh) práce splňuje požadavky na formu zpracování. Stylisticky neobratná vyjádření však občas poněkud komplikují jednoznačné chápání informace (vyznačeno tužkou v textu).

Přes všechny uvedené výhrady pokládám pokus diplomantky o zodpovědný přístup k výuce výtvarné výchovy za cenný zejména proto, že: a) je založený na diagnostických informacích, nezbytných pro kompetentní rozhodování. b) na aplikaci metod pedagogického výzkumu ve školní praxi. c) ukazuje na možné směry dalších výzkumů ve sledované oblasti jevů, d) přináší podněty pro zpracování příslušné metodiky. e) kriticky reflektovaný přispívá k eliminaci případných nezdarů ve výtvarně-pedagogickém výzkumu.

Věřím, že schopnost této kritické reflexe diplomantka úspěšně prokáže při obhajobě, ke které její DP práci doporučuji a navrhuji **pro diskusi následující okruhy problémů:**

1. Jaké potenciální využití mají data získaná v každé z 5ti dotazníkových položek ve výuce Vv se zaměřením na přibližování moderního výtvarného umění žákům 1. st. ZŠ? Co skutečně ověřily jednotlivé položky dotazníku ve vztahu k výuce Vv a k osvojování výtvarných uměleckých děl?

2. Co vše mohlo ovlivnit (zkreslit) výsledky výzkumu a o čem bylo třeba uvažovat při interpretaci získaných dat o preferencích výběru uměleckého díla žáky 5. a 9. tříd?

3. Která zjištění z výzkumného šetření byla v předkládaném didaktickém projektu skutečně využita? (viz kap. 5 a s. 78)? Jaké závěry plynou z realizovaného výzkumného šetření pro edukační procesy ve výtvarné výchově a jak se projeví v konkrétních pedagogických opatřeních?

Návrh klasifikace : dobře

V Praze, 7.4.2006

PaedDr. Helena Hazuková, CSc.